

Område: Internationellt engagemang	Sidantal: 17

EN ÖPPEN, FRI OCH SÄKER VÄRLD

Centerpartiet vill skapa en värld där alla människors lika värde respekteras. En värld där mänskliga rättigheter respekteras. Där individer är fria, får växa och förverkliga sina drömmar. Centerpartiet vill utveckla en värld med öppenhet, frihet och säkerhet.

Avstånden mellan människor och länder krymper. Vi blir alltmer beroende av varandra och därmed blir gränserna mellan inrikespolitik och utrikespolitik alltmer flytande. Krig och konflikter, humanitära katastrofer, förtryck, finanskris eller miljö- och klimatkris berör också oss. Sverige måste ta sitt ansvar för att utveckla en politik för globalt hållbar utveckling. Det kräver ett tydligt engagemang och mod att handla, att lämna kommentatorsbåset på läktarplats. Folkrätten och den humanitära rätten ska utgöra självklar grund för engagemanget. Vi ska vara tydliga i våra värderingar men via dialog och exempelts makt bygga broar och inte murar mellan människor. Den demokratiska rättsstaten ger människor makt och möjligheter att säkra mänskliga rättigheter för alla, ger redskap för god konfliktlösning. En öppen värld är en demokratisk värld.

En förutsättning för hållbar utveckling och demokratisering är fred, frihet och försoning. Fred kräver säkerhet men också tilltro och respekt för olikheter. Fred kräver mod hos alla inblandade. Krig och konflikter sker i allt större utsträckning inom länder snarare än mellan länder. Sverige har en lång tradition av internationellt engagemang för att lösa konflikter i samverkan med FN. Konfliktlösning är viktigt, inte bara för att hjälpa de direkt drabbade, utan i slutändan också för att stärka vår egen säkerhet. Icke-militära lösningar ska alltid eftersträvas, men ibland är militär konflikthantering nödvändig. Då måste vi i Sverige ha en god förmåga att kunna bidra till internationell fred och säkerhet.

EN ÖPPEN VÄRLD

Centerpartiet vill stärka de positiva krafter som föds ur ökad rörlighet och öppna gränser. I öppenhet för människor, idéer och varor föds nytt välstånd.

För att uppnå en öppen värld och ta till vara globaliseringens kraft krävs en fri handel. En öppen värld med fri handel skapar tillväxt, arbetstillfällen och ett bättre liv för många människor. Historien har visat vad protektionism för med sig – ökad otrygghet och sämre utveckling för alla. Genom sådana försök att skydda de egna marknaderna får vi en polariserad och orättvis värld. Vi skapar avstånd istället för närhet och öppenhet.

Endast genom fri konkurrens, fri handel och stabila spelregler skapar vi grunderna för expanderande ekonomier. Detta är särskilt viktigt för utvecklingsländerna, som drabbas hårdast av slutna gränser, osäkra villkor och osund konkurrens. Detta visar inte minst situationen i södra Afrika. Centerpartiet anser att det i särskilda fall ska det vara möjligt för utvecklingsländer att under en kortare uppbyggnadsperiod skydda vissa näringar från utländsk konkurrens. Vi anser vidare att klausuler om god arbetsmiljö, miljöhänsyn och liknande förvisso är viktiga inslag i handelspolitiken, men de får inte utformas på ett sätt som utestänger utvecklingsländerna från att delta i det fria utbytet på världsmarknaderna. Det mest avgörande för att nå en fri och rättvis handel är ändå att WTO-förhandlingarna slutförs snabbast möjligt. Sverige ska vara pådrivande för att så ska ske. (Motion 802)

Det är bara genom samarbete med andra som vi kommer att nå den öppna värld som Centerpartiet strävar efter. Här är FN en mycket viktig institution, den enda globala mötesplatsen för världens länder och därmed den självklara arenan för globalt internationellt samarbete. Världen behöver ett starkt och vitalt FN. Därför är det centralt att förbättra organisationens funktionssätt och institutioner. En reform av säkerhetsrådet är särskilt angelägen för att stärka FN:s legitimitet. Genom ett starkt FN möter vi dagens och morgondagens utmaningar.

Folkrätten, främst som den formuleras i FN-stadgan, är den främsta försvarslinjen för världens stater. Den bör vägleda oss alla i arbetet för fredliga lösningar och när tvångsåtgärder måste vidtas. Uppslutningen kring folkrätten och FN-stadgan ger internationella aktioner legitimitet och folkligt stöd.

Genom FN-systemet, såväl som i EU, används ibland sanktioner, exempelvis i syfte att upprätthålla fred och säkerhet. Men tyvärr är det alltför ofta de inte fungerar i enlighet med

sitt syfte. Vår inställning är därför att använda dem sparsamt och med stor precision. Världssamfundet måste också utvärdera och analysera användandet av blockader och sanktioner.

EU intar en unik position i svensk utrikespolitik. Centerpartiet driver på för att EU ska bli en global aktör och ledare i frågor som rör mänskliga rättigheter, demokratisk utveckling, konfliktlösning och hållbar fred och frihet. Det är genom EU som Sverige har störst möjligheter att påverka omvärlden. För att få mesta möjliga inflytande ska Sverige tillhöra kärnan i EU:s utrikes- och säkerhetspolitik.

Centerpartiet vill värna unionens sammanhållning. Så länge EU:s globala vision består av ett lapptäcke av policies istället för en gemensam linje tillåts andra aktörer spela ut medlemsländer mot varandra. En enad union är den enda internationella aktör som kan vara en stark politisk och diplomatisk kraft som driver europeiska värden på den globala arenan. Att ett sammanhållet EU kan göra skillnad i världen har vi sett flera exempel på, bland annat i de internationella klimatförhandlingarna och i samband med Georgienkrisen. För att öka möjligheterna till ett enat agerande bör vetorätten inom utrikes- och säkerhetspolitiken avskaffas.

EU har gjort stort skillnad i närområdet. Utvidgningen av unionen har varit och är i allra högsta grad fortfarande ett centralt verktyg för att stärka stabilitet, välfärd och demokrati i Europa. Nu pågår förhandlingar om EU-medlemskap med kandidatländerna Turkiet och Kroatien. Makedonien har status som kandidatland. EU:s utvidgning stannar inte vid dessa länder. De länder utanför EU som är intresserade av att bli medlemmar, ska välkomnas så länge som de uppfyller Köpenhamnskriterierna. Centerpartiet accepterar inte tal om ”utvidgningströtthet”. Vi välkomnar de länder som vill bli medlemmar och ser fortsatt utvidgning som en naturlig del i unionens utveckling.

Ryssland har en särskilt viktig ställning i förhållande till EU. Grunden för EU:s politik gentemot Ryssland ska vara dialog och ömsesidigt utbyte, med strävan att integrera Ryssland i ett vidare europeiskt ekonomiskt och politiskt samarbete. Detta måste ske samtidigt som unionen ställer tydliga krav på Ryssland att respektera folkrätt, mänskliga rättigheter och demokrati. Ett gemensamt förhållningssätt från medlemsländerna är avgörande för möjligheten till framgångar i relationerna med Ryssland.

Att bygga goda relationer med våra grannar skapar säkerhet och bidrar till en positiv utveckling i vårt närområde. För Centerpartiet är det naturligt att unionens grannskapspolitik präglas av respekt, generositet och en strävan efter allt djupare samarbete med grannländerna, bland annat med goda villkor för handel och mänskligt utbyte. EU ska öppna upp för handel, studentutbyte samt fri rörlighet för arbetstagare. Viseringsregler som är byråkratiska och kostsamma måste avskaffas. Grannskapspolitiken ska utgå från höga krav på demokrati och mänskliga rättigheter.

Det östliga partnerskapet kommer att bli ett centralt och viktigt inslag för EU:s insatser i vårt närområde. Sverige ska som en av initiativtagarna aktivt driva på processen. Även om detta arbete inte har ett medlemskapsperspektiv ska hållningen i grunden vara välkomnande. Vi ska syfta till att öka människors frihet och möjligheter, främja utbyte och kontakter - en hållbar utveckling i vår världsdel.

När villkoren för medlemskap är uppfyllda ser Centerpartiet det som naturligt att till exempel Ukraina blir medlem i EU. På kortare sikt bör relationerna mellan EU och Ukraina bör stärkas ytterligare. När det gäller Vitryssland måste EU fortsätta dialogen men samtidigt vara mycket tydligt i kraven på respekt för de mänskliga rättigheterna. Det östliga partnerskapet kommer att stärka relationerna med båda länderna.

Centerpartiet vill att Sverige och EU tar på sig en mer aktiv politisk roll i konflikten mellan Israel och Palestina. Detta är en konflikt i EU:s närområde. Unionen ska inte bara bistå humanitärt utan också aktivt verka för fred, försoning och statsbyggnad. EU kan bidra till både konfliktlösning och fredsfrämjande insatser, självt och i samverkan med andra. För oss är målsättningen tydlig, en tvåstatslösning med ett Israel och ett Palestina som lever inom erkända och säkra gränser.

En lösning måste utgå från folkrätten, att acceptera ingångna avtal, erkänna Israels rätt att existera likväl som Palestiniernas rätt till en fungerande stat. Krav måste ställas på båda parter i konflikten. Sverige och EU bör vara mycket tydligt med att vi inte accepterar nya bosättningar på ockuperad mark, liksom att Israel snarast måste ge förutsättningar för Västbanken och Gaza att bli livskraftiga områden. Utan det kommer förutsättningarna för en fredlig lösning vara begränsade. Företrädare för den palestinska sidan måste uppmana till att avstå från våld.

Centerpartiet vill:

- Att Sverige driver på för att slutföra arbetet med WTO:s Doha-runda
- Att det i särskilt specificerade fall ska vara möjligt för utvecklingsländer att under en kortare uppbyggnadsperiod skydda vissa näringar från utländsk konkurrens.
- Reformera FN:s säkerhetsråd för ökad legitimitet
- Alltid pröva dialog före sanktion och blockad
- Arbeta för utökad och mer effektiv sammanhållning i den gemensamma europeiska utrikespolitiken
- Avskaffas vetorätten inom EU:s utrikes- och säkerhetspolitik
- Grunden för EU:s politik gentemot Ryssland ska vara dialog och ömsesidigt utbyte
- Att välkomna alla europeiska länder som uppfyller Köpenhamnskriterierna som medlemmar i EU
- Att EU tar ett mer tydligt och aktivt politiskt ansvar för att hitta lösningar på konflikten mellan Israel och Palestina

EN FRI VÄRLD

Vi strävar efter en värld som är fri från fundamentalism och terrorism, handelshinder och fattigdom, analfabetism och sjukdomar. En värld där individer själva väljer sina ledare och där de har möjlighet att bestämma över sig själva och sina liv. En värld där alla har tillgång till rättsäkerhet – oavsett kön, religion, ekonomi eller härkomst.

Först när barn får gå i skolan och inte behöver gå kilometervis för att hämta vatten åt sin familj eller arbeta i mattfabrik, först då har vi en fri värld. Först när kvinnor får samma chans till att förverkliga sig själva och börjar ses som fullvärdiga medborgare i sina egna länder får vi en fri värld. Först när enskilda människor likväl som journalister får tycka och tänka fritt får vi en fri värld.

Framförallt kräver frihet fred. Trots idogt arbete för fred återstår mycket att göra. På sikt är det väl fungerande demokratier som behövs för att nå långsiktig fred. För fortfarande håller devisen att fungerande demokratier inte krigar med varandra.

Demokratin måste byggas underifrån, såväl hemma i Sverige som i omvärlden. En demokrati utan folklig förankring förblir haltande. Det är centralt att stödet till demokratiutveckling

förstärks, eftersom det är enbart med demokrati som idén om allas lika värde kan förverkligas och hållbar fred uppnås.

Demokrati är nära kopplad inte bara till fred utan också till utveckling. Människor som svälter har svårt att bry sig om demokratins utveckling eller mänskliga rättigheter. Människor som är fruktas för det egna livet är svåra att motivera till att delta i det politiska livet. Men vi kan inte vänta på det ena för att uträtta det andra. Utveckling, egenmakt och delaktighet går hand i hand.

På kortare sikt är försoning ett viktigt instrument för att skapa fred. Utan försoning riskerar konflikter att flamma upp igen. Omkring 50 procent av världens konflikter har under de senaste 20 åren brutit ut igen inom fem år efter att fred uppnåtts. Det har inneburit att det mänskliga lidandet förlängts och att de ansträngningar som gjorts under konfliktuppehållet omintetgjorts.

Försoning kräver i sin tur rättvisa, att de som exempelvis begått brott mot de mänskliga rättigheterna ställs inför rätta. Sverige, EU och andra aktörer behöver stärka insatserna för att bidra till försoning.

De mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatens principer ska ligga till grund för den fria världen. Centerpartiet vill att Sverige driver på arbetet för frihet och demokrati i världen. Vi måste våga ta tåten och hävda dessa principer oavsett vilket land det gäller. För att stärka möjligheterna för omvärlden att reagera vid kränkningar vill vi att det ska arbetas fram nya övervakningsmekanismer för att stärka efterlevnaden av mänskliga rättigheter där FN, EU, Europarådet och andra organisationer samarbetar bättre än idag.

Varje stat har en skyldighet att skydda sin befolkning mot folkmord, krigsförbrytelser, etnisk rensning och brott mot mänskligheten. Varje stat har också ett ansvar att vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga sådana brott. Överenskommelsen vid FN:s toppmöte 2005 klargör att världssamfundet har en yttersta skyldighet att skydda civilbefolkningen i alla länder från sådana övergrepp. Efter beslut i säkerhetsrådet kan det ske även med våld. Sverige måste vara beredd att delta om FN så begär.

Centerpartiet vill:

- Att Sverige genom EU och andra organisationer ska driva på arbetet med social och politisk försoning i konfliktdrabbade länder
- Arbeta fram nya övervakningsmekanismer för att stärka efterlevnaden av mänskliga rättigheter och respekten för rättssäkerhet, oavsett kön, religion, sexuell läggning, ekonomi eller härkomst

EN GEMENSAM VÄRLD

Vi har ett gemensamt ansvar för världen, för dess invånare. Över en miljard människor världen över lever i extrem fattigdom. Det betyder att hundra gånger Sveriges befolkning försöker överleva på mindre än en dollar om dagen. Det är oacceptabelt. Det internationella samfundet är överens om att vi måste göra mer. Ändå går det för långsamt. Ett exempel är att FN:s 8 millenniemål för att halvera fattigdomen till 2015 - med all sannolikhet tyvärr inte kommer att nås.

Samtidigt tillkommer nya utmaningar. Klimatkrisen påverkar människor i de fattiga länderna hårdast. Den globala konjunkturedgången likaså, genom minskade investeringar, minskad tillväxt, minskade remitteringar och samtidigt minskade biståndsvolymer. Centerpartiet är tydligt med att detta inte får försvaga ansträngningarna att ge människor möjlighet att leva sina liv fria, mätta, efter eget val och tycke. Det är inte genom ett klassiskt biståndsarbete vi lyckas. Alla politikområden måste sträva i samma riktning. Vi utesluter inte att den politik för global utveckling (PGU) som antogs av riksdagen år 2003 kan behöva omarbetas för att bättre möta nya utmaningar och förändrade förhållanden.

Även EU:s politik måste bli mer samstämmig och sträva åt samma håll. Alla politiska frågor måste adresseras ur ett helhetsperspektiv för att på så sätt bidra till verklig och hållbar utveckling, även för de fattigaste i världen. Gränshindren för varu- och tjänsteflöden måste avvecklas. De fattiga länderna ska ges reella möjligheter att skapa sig en bättre framtid, genom ökad handel och ökade kontakter. (Motion 802)

Bara i en utvecklad och demokratisk värld ges människor möjlighet att styra över sina liv. Inom Centerpartiet finns ett brett engagemang för ett starkt utvecklingsarbete. Sverige bör även fortsättningsvis stå fast vid att 1 % av BNI ska gå till utvecklingsbistånd. När BNI nu sjunker ställer det högre krav på att tydligt inrikta biståndet till insatser för hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning. Ett fokuserat och effektivt bistånd kan minska konsekvenserna

av ett sjunkande BNI. Sverige måste också arbeta för att såväl EU-länderna som övriga rika länder lever upp till sina internationella åtaganden om utvecklingsbiståndet.

För Centerpartiet är målet inte ett högt bistånd - utan en öppen, fri och säker värld. En hållbar värld där fattigdomen är utrotad. Då blir biståndet överflödigt. För att nå målet krävs att biståndet görs så verkningsfullt sätt som möjligt. Tyvärr finns alltför många exempel på hur biståndsmedel levererats och använts på ett felaktigt, -t o m kontraproduktivt sätt. Korruption är ett av de främsta hoten. Att effektivisera biståndet och få det mer resultatorienterat har länge varit Centerpartiets mål. Alliansregeringen har gjort avsevärda förbättringar av det svenska biståndet inom dessa områden.

Att förbättra effektiviteten i biståndet handlar också om att öka det lokala ägarskapet. Internationella utvärderingar visar att mottagarländernas inflytande över utformningen av utvecklingspolitiken brister. Biståndet har inte anpassats utifrån nationella skillnader eller förutsättningar. Det finns även brister i samordning mellan olika aktörer i givarsamfundet. Genom ett stärkt lokalt ägarskap vill Centerpartiet utveckla partnerskap och samarbete med utvecklingsländerna. Det kommer att leda till en mer effektiv utvecklingspolitik. För att stärka det lokala ägarskapet bör även samarbetet med civila samhället öka i de länder vi bedriver utvecklingssamarbete med.

För Centerpartiet finns vissa viktiga principer när det gäller hur vi bedriver utvecklingssamarbete. Sverige ska inte ge direkt budgetstöd till odemokratiska stater eller länder som befinner sig i väpnad konflikt. Även om biståndsmedlen inte används till krigsföring direkt, är det ofrånkomligt att medlen används för att indirekt underhålla konflikten. Om vi ska bedriva utvecklingssamarbete i länder som har auktoritära regimer måste det gå via alternativa kanaler som exempelvis biståndsorganisationer, liberala krafter i exil eller företag.

Grundläggande för utveckling är att ge förutsättningar för hållbar ekonomisk tillväxt. Världssamfundet måste lägga större fokus vid denna del av utvecklingssamarbetet. Näringslivsutveckling, att stödja lokala marknader, att underlätta regional handel, att få företag att bli del av utvecklingssamarbetet är lämpliga verktyg, men det finns många fler. Särskilt viktigt är att stärka kvinnors möjligheter till utbildning och företagande, till exempel genom satsningar på mikrokrediter. (Motion 801)

Miljö, klimat och utveckling hänger tätt ihop. Försämrade levnadsförhållande på grund av klimatförändringar driver människor på flykt från sina hem. Förutom att vara ett stort

problem för de direkt drabbade kan stora flyktingströmmar i sig skapa andra problem, som politisk instabilitet och svåra hälsoproblem. Att stävja klimatförändringarna ligger därför i allas intresse. Utvecklingssamarbetet har en viktig roll att spela, men andra viktiga frågor som demokrati och mänskliga rättigheter får inte trängas ut på grund av klimatsatsningar. Fattigheds- och rättviseperspektivet måste vara utgångspunkten för en politik för hållbar global utveckling.

De misstag den industrialiserade världen gjort när det gäller tillväxtens miljöpåverkan kan utvecklingsländerna med vår hjälp undvika. Vi kan bidra till att skapa grund för miljövänlig industri och miljömedvetenhet i utvecklingsländer.

Om världen och vi i Sverige menar allvar med att halvera fattigdomen och komma till rätta med livsmedelskrisen måste särskilda åtgärder också riktas mot landsbygden i utvecklingsländer. Hela 80 procent av världens fattiga bor på landsbygden. Särskilt i Afrika har lantbruket fått alltför lite uppmärksamhet när utvecklingsstrategierna skrivs. Ungefär 70 procent av Afrikas invånare, och omkring 90 procent av dem som lever i absolut fattigdom, får sin utkomst av lantbruket. Det visar att modernisering av jordbruket är viktigt likväl som utvecklandet av fungerande lokala och regionala marknader för livsmedel. Fungerande och livskraftiga jordbruk är viktiga steg i alla länders ekonomiska utveckling. Det är nödvändigt för hållbar utveckling, särskilt i skuggan av livsmedelskrisen, finanskrisen och klimatkrisen. (Motion 801, 802)

Latinamerika har gått igenom en rad positiva förändringar. Utsikterna för demokratisering och varaktig fred är goda. Men det krävs fortsatta insatser för stabilitet, ekonomisk tillväxt och hållbar utveckling, människors säkerhet och trygghet. Det svenska utvecklingssamarbetet bör vara fortsatt starkt i delar av Latinamerika. (Motion 804)

Kvinnors situation är i många delar av världen högst oroande. De hade redan före finanskrisen den mest utsatta situationen, nu förvärras den ytterligare. De drabbas hårdast av ett förändrat klimat. Det rapporteras dagligen om övergrepp mot kvinnor som fallit offer för gängkrig, kriminella organisationer eller politiskt våld som särskilt riktas mot kvinnor. I Sydamerika har det till och med fått ett eget namn: femicidio, sexuellt våld och mord särskilt riktade mot kvinnor för att de är just kvinnor. Ett annat exempel är i Demokratiska Republiken Kongo, där fruktansvärda övergrepp som en del i krigföringen mellan konfliktens parter.

Även om det i vissa länder finns goda ekonomiska grundförutsättningar, hindras en positiv utveckling av andra orsaker. Detta gäller inte minst i flera länder i Mellanöstern. Brist på demokrati, på rättsäkerhet och goda spelregler kan ytterligare förvärras av de fundamentalistiska krafternas fortsatta utveckling. Religion flätas samman med politik. Mänskliga rättigheter respekteras inte. Oftast är det kvinnor som förtrycks i såväl fattiga som rika familjer. Utvecklingen i Afghanistan och Pakistan är mycket bekymmersam.

Den växande feminiseringen av fattigdomen gör det svårare för kvinnor att bli starka och få inflytande över sin egen situation. Utan jämställdhet är det omöjligt att skapa demokrati. Utan jämställdhet når vi inte en hållbar utveckling. Därför måste kraftfulla insatser vidtas för att stärka kvinnors rättigheter och förbättra kvinnors situation.

Rätten till sin egen kropp är en grundläggande liberal princip som Centerpartiet fullt ut står bakom. Alla kvinnor bör ha rätt till fria och säkra aborter. Särskilda biståndsmedel bör avsättas för att stärka kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter.

Centerpartiet vill:

- Att Sverige håller fast vid enprocentmålet i utvecklingsbiståndet och prioriterar demokrati och mänskliga rättigheter, klimat och miljö samt jämställdhet. Inom ramen för biståndet är tillgången till grundläggande utbildning viktig
- Skyndsamt avskaffa de tullar och subventioner inom EU som idag utestänger utvecklingsländerna från att kunna konkurrera på lika villkor
- Att det svenska biståndet utvecklar arbetet med civila samhällets organisationer i samarbetsländerna
- Aktivt motarbeta korruption då det är bland de främsta hindren av utveckling
- Stärka det lokala ägarskapet i utvecklingssamarbetet
- Stärka insatser för näringslivsutveckling och hållbar tillväxt i utvecklingsländer
- Att budgetstöd inte ges till odemokratiska eller krigförande länder
- Ta krafttag för att förbättra kvinnors situation genom att det blir en viktigare del i utvecklingssamarbetet och ha ett tydligt genderperspektiv
- Att särskilda biståndsmedel avsätts för att stärka kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter
- Att fria och säkra aborter ska vara en mänsklig rättighet

ETT SÄKERT SVERIGE I EN SÄKER VÄRLD

Sverige har aldrig varit säkrare än nu. Detta trots klimatförändringar, ekonomisk kris och ett allt mer auktoritärt Ryssland. Orsaken till det är samarbete. Centerpartiet stödjer internationellt samarbete med länder såväl i vår närhet som längre bort. Det stärker vår och andras säkerhet.

De säkerhetspolitiska utmaningar vi ser framöver måste mötas gemensamt. Det är både mer traditionella, militära hot, och nya sorters hot vi måste kunna hantera. Särskilt de nya hoten är snabbt föränderliga vilket ställer krav på vår egen förmåga att hantera dem. Under överskådlig framtid ser vi inga militära invasionshot mot Sverige, men militära incidenter i vårt närområde inte kan uteslutas. Den nya sortens hot handlar om utmaningar såsom klimatförändringar, terrorangrepp, energirelaterade konflikter och sviktande stater. De nya hoten möts inte med militära medel. Det handlar istället om att bidra till hållbar ekonomisk utveckling i alla delar av världen och att arbeta för demokratins fortsatta utbredning.

Klimatförändringarna hotar människors säkerhet. De påverkar människor både direkt, genom förändrat väder och vattenflöden, och indirekt genom att de exempelvis kan leda till ökad kamp om naturresurser. Hela världen påverkas, även vårt närområde. Smältande isar i Barentsregionen innebär ökade möjligheter för både utvinning av råvaror och nya sjöleder. Det har ökat områdets strategiska betydelse. Centerpartiet anser att klimathotet måste mötas genom kraftfulla satsningar på att begränsa temperaturökningen och genom att hjälpa utvecklingsländer med anpassningsåtgärder. Vi måste nyttja möjligheten att använda klimatförändringarna som en katalysator för fördjupat internationellt samarbete, hållbar tillväxt och ökad säkerhet.

Vi ser med viss oro på utvecklingen i Ryssland. Demokratiseringen har avstannat. Oberoende media har fått allt sämre arbetsförhållanden. Kriget mot Georgien sommaren 2008 visar att tröskeln för att använda militära medel har sänkts. Centerpartiet anser att grunden i politiken mot Ryssland måste utgå från en strävan att integrera dem i ett europeiskt politiskt och ekonomiskt samarbete. Detta ska ske samtidigt som vi ställer tydliga krav på Ryssland att respektera folkrätt, mänskliga rättigheter och demokrati.

Sveriges säkerhetspolitiska linje har fungerat väl. Centerpartiet anser att kärnan, den militära alliansfriheten, bör ligga fast. Den säkerhetspolitiska linjen bör ha så bred politisk förankring som möjligt.

INTERNATIONELLA SAMARBETEN

Sveriges säkerhet stärks i samarbete med andra. Vi kan inte ensamma möta effekterna av klimatförändringarna, liksom vi inte på egen hand kan skapa fred och säkerhet i oroliga delar av världen. Vi stärker säkerheten tillsammans med våra nordiska grannar, inom ramen för samarbetet med FN, OSSE, Europarådet och Nato, men framförallt genom samarbetet inom EU.

Ett av huvudskälen till att EU grundades var att främja fred på den europeiska kontinenten. Fredsprojektet EU har varit framgångsrikt. Det fördjupas kontinuerligt. Lissabonfördraget slår fast att medlemsländerna har ett ansvar att komma till varandras hjälp vid terrorangrepp, militära angrepp och andra katastrofer. Samtidigt sägs att det inte ska påverka den särskilda karaktären hos vissa medlemsländers säkerhetspolitik, vissa länder kan alltså fortsatt vara militärt alliansfria och vissa kan fortsatt vara medlemmar i Nato. För Centerpartiet är det naturligt att vilja hjälpa våra grannar och europeiska vänner.

Centerpartiet står fullt ut bakom ambitionen att EU ska främja fred och frihet i världen. Det sker inom en rad politikområden. Där utvecklingen gått snabbast framåt de senaste åren är den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Unionen har på kort tid blivit en viktig aktör för att lösa kriser och konflikter, och har bland annat gjort insatser på Balkan och i Afrika.

Nato är de västliga demokratiernas militära samarbetsorganisation, som tar sin grund i en vilja att hjälpa varandra om ett av medlemsländerna skulle angripas av annat land - så kallade ömsesidiga försvarsförpliktelser. Nato har under lång tid stärkt vår europeiska säkerhet. Liksom EU har Nato under de senaste åren tagit ett allt större ansvar för fred och säkerhet även utanför medlemsländernas territorium. För att kunna snabbare kunna reagera på förändrade omvärldsförhållanden har Nato-länderna skapat särskilda snabbinsatstyrkor, NRF. De ska kunna användas både vid internationella insatser och vid händelser i medlemsländerna.

Sverige samarbetar med Nato främst genom Partnerskap för fred, PFF. Det handlar till stor del om militärt samarbete, som att delta i övningar och krishanteringsinsatser, men även om civilt krisberedskapsarbete. Varje partnerskapsland bestämmer själv vad man vill samarbeta om. Deltagande i NRF är öppet även för partnerländer som Sverige. Vid insats bestämmer varje bidragsgivare själv om man ska delta eller inte. Centerpartiet anser att samarbetet med Nato fortsatt ska fördjupas. Däremot är ett medlemskap inte aktuellt. (Motion 805)

Centerpartiet vill fördjupa det nordiska försvars- och säkerhetspolitiska samarbetet, vilket bidrar till ökad säkerhetspolitisk stabilitet. Den geografiska närheten gör samarbeten kring logistik, materiel, övervakning av luft och hav särskilt intressanta. Den kulturella närheten underlättar och driver på dessa samarbeten. Centerpartiet anser att Sverige ska vara berett att ställa upp och försvara våra nordiska grannar. Vår förväntan är att detta förhållningssätt är ömsesidigt.

Den transatlantiska länken är mycket viktig för Europas säkerhet. Vi ser därför stora fördelar med att stärka samarbetet mellan USA och EU. Sverige bör även verka för ett bättre samarbete mellan EU och Nato.

INTERNATIONELLA INSATSER

Centerpartiets strävan efter fria och öppna samhällen som ger individer möjlighet att själva bestämma över sina liv stannar inte vid Sveriges gränser. Fattigdom och konfliktsituationer är bland de största hoten mot människors möjligheter att leva som de vill. Sverige måste bidra till att minska både fattigdom och att hantera konfliktsituationer.

Sveriges möjligheter att lämna bidrag till internationella insatser måste därför förstärkas. Men det handlar inte bara om att lämna större bidrag. Vi måste också se till att hela den svenska politiken strävar åt samma håll och får mesta möjliga effekt. Därför måste den civil-militära samverkan förstärkas inför, under och efter en insats. Det gäller både i Sverige och i insatsområdet. Insatsen i Afghanistan är ett exempel på att världssamfundet inte nått hela vägen fram, samordningen mellan civila och militära insatser är fortfarande för svag. Ytterligare ansträngningar krävs.

EU har blivit en viktig krishanteringsaktör, men unionens förmåga måste förstärkas och effektiviseras. Vi vill att EU ska öka effektiviteten och snabbheten när det gäller krishanteringsförmågan. EU måste också förbättra och effektivisera sitt beslutsfattande. Trupperna ska fortsatt tillhöra medlemsländerna som själva beslutar om vilka förmågor man vill ställa till EU:s förfogande. För att krishanteringsförmågan ska kunna fungera och uppgifterna nå önskade resultat måste EU fördjupa samarbetet kring frågor som logistik, materiel, utbildning och övning. Den civil-militära samverkan måste stärkas såväl inom EU som inom Nato.

De insatser Sverige bidrar till ska vara i enlighet med FN-stadgans principer. Allra helst ska en säkerhetsrådsresolution ligga till grund för insatsen.

I Sverige har vi kommit en bit på vägen när det gäller att implementera FN:s säkerhetsrådsresolution 1325. Det handlar om att lyfta fram kvinnors roll och viktiga bidrag som aktörer för fred i konfliktsituationer. Vi anser att Sverige ska mana på andra länder, och organisationer vi är del av, att arbeta mer aktivt med frågorna. Förekomsten av våldtäkter som vapen i krigssituationer är en fruktansvärd företeelse. Därför bör det fördömas och bli föremål för utökade studier.

Centerpartiet vill:

- Fördjupa det försvars- och säkerhetspolitiska samarbetet inom EU och Norden samt med Nato. Finns en bred politisk samsyn är Centerpartiet berett att delta i en bred politisk analys av hur Sveriges militära samarbeten fungerar och kan utvecklas med länderna i EU, Norden och Nato
- Förstärka förmågan till internationella insatser
- Stärka civil-militär samverkan samt arbetet med civil krishantering inom EU och Nato
- Förstärka, effektivisera och förbättra möjligheterna för EU att snabbt möta militära och civila kriser
- Att Sverige aktivt arbetar för att fler länder ska inrätta handlingsplaner för FN:s resolution 1325 som lyfter fram kvinnors roll och viktiga bidrag som aktörer för fred
- Våldtäkter som vapen i krigssituationer skall särskilt bevakas, fördömas och bli föremål för utökade studier

FÖRSVAR FÖR FRED OCH SÄKERHET

Förändringarna i vår omvärld de senaste 20 åren har ställt nya krav på försvarsmaktens verksamhet och organisation. Centerpartiet har under denna tid varit med och tagit ansvar för den så nödvändiga omställningen från ett invasionsförsvar till ett flexibelt och rörligt insatsförsvar. Omställningen måste fortsätta. Dagens omvärld är stadd i snabb och ständig förändring, Sverige måste ha kapacitet att möta alla sorters utmaningar vi kan ställas inför.

Sveriges försvar ska kunna användas här hemma, i vårt närområde och internationellt. Det ska vara flexibelt, rörligt och insatsberett. Både förmågan att försvara svenskt territorium och att delta i internationella insatser för fred och säkerhet ska stärkas. Det är inte motsatta intressen. Genom att stärka den ena delen stärks ofta den andra.

Centerpartiet anser att frivillighet bör råda för rekrytering till försvaret. Dagens gamla system där hela årskullar av unga män kallades in med pliktlagens hjälp är föråldrat. Det byggde på att försvaret hade behov av en mycket stor numerär. Dagens läge är dock ett annat. De senaste åren man med hjälp av pliktlagen kallat in ca 5000-7000 killar varje år, av en årskull på ca 50 000. Några av dessa har inte velat göra lumpen, och fått fängelsestraff för sin vägran. Det går emot vår liberala grundsyn som bygger på individens rätt och möjlighet att göra sina egna val. Centerpartiets inriktning är därför att tjänstgöringsplikten endast bör tillämpas endast när försvarsberedskapen kräver det. . (Motion 806, 807)

Det gamla personalförsörjningssystemet har också lett till en mycket skev könsfördelning i försvarsmakten. Det har varit alldeles för få kvinnor som utbildats och därför är andelen kvinnor i försvaret försvinnande liten. Sveriges pliktlagstiftning måste bli könsneutral och det nya personalförsörjningssystemet måste leda till fler kvinnor i försvaret.

Man bör även utreda möjligheten att bättre utnyttja alla människors kompetens, exempelvis på vilket sätt de som har ett fysiskt funktionshinder kan ha en plats i ett modernt försvar.

För Centerpartiet är det mycket viktigt att behålla den folkliga förankringen av försvaret. Vi tror den kommer att stärkas av att människor som verkligen vill vara del av försvaret utbildas, och att man inte tvingar personer till det. En annan viktig del i den folkliga förankringen är Hemvärnet.

Centerpartiet anser att Hemvärnet, som utvecklas till Nationella skyddsstyrkor, har en viktig roll att spela i framtidens försvar. De kan få fler uppgifter, både militära och civila. Det är därför mycket positivt att alliansregeringen är överens om att förstärka och utveckla hemvärnet. Många är exemplen på när hemvärnet varit till stor hjälp vid civila kriser. Vi strävar efter att hemvärnets roll som stöd för samhället förstärks, det är en resurs som måste utnyttjas bättre. På sikt är vi öppna för att ge hemvärnet en än större roll. En modell att titta närmare på i samband med det är det danska Hjemmeværnet, som är en egen myndighet. Inom ett kortare perspektiv bör Hemvärnet kunna få ett särskilt anslag i försvarsbudgeten. (Motion 808)

Centerpartiets grundsyn är att hemvärnet ska finnas över hela landet. Det är ur den aspekten problematiskt att relativt få personer utbildas inom försvaret, och från vissa delar av landet skrivs nästan inga in för utbildning. Det försvårar i sin tur rekrytering av kompetent personal till hemvärnet. Centerpartiet anser därför att det finns goda skäl för direktutbildning till

hemvärnet. Visar det sig svårt att få tillräckligt många personer att frivilligt ställa upp är vi villiga att förstärka den enskildes incitament, dock inte genom ett särskilt skatteavdrag.

En viktig faktor för försvaret är materielen det har till sitt förfogande. Under Alliansregeringens tid har materielförsörjningen effektiviserats avsevärt, och resurser har därmed kunnat överföras till förbandsverksamheten. Det finns dock en nedre gräns för ytterligare besparingar. De nya möjligheter till offentlig-privat samverkan, där stat och industri arbetar nära tillsammans, som öppnats är lovande. Centerpartiet anser sådana lösningar bör användas oftare, och prövas på nya områden.

Försvarsindustrin är en viktig näringsgren i Sverige. Den ger många sysselsättning och ger upphov till s.k. spinn-offtekniker vilka även har andra användningsområden. Sverige får också viktigt säkerhetspolitiskt inflytande genom att ha en i landet verksam försvarsindustri. Centerpartiet vill ta fram en strategi som tydliggör synen på försvarsindustrins roll framöver. Där bör det bland annat slås fast att en karenstid på ett år ska införas för nyckelpersoner inom försvarsmyndigheter när de anställs inom försvarsindustrin. Detta för att undvika jävsituationer.

Centerpartiet anser att nya riktlinjer för export av krigsmateriel behöver införas. Dessa riktlinjer ska ta hänsyn till den praxis som etablerats och till utvecklingen inom krigsmaterielexportområdet. Regleringar bör införas även när det gäller import av krigsmateriel. Det ska inte vara möjligt att importera materiel från icke-demokratiska länder som bryter mot de mänskliga rättigheterna.

Centerpartiet vill:

- Förmågan att försvara svenskt territorium och att delta i internationella insatser ska stärkas
- Att tjänstgöringsplikten endast tillämpas när försvarsberedskapen kräver det
- Att Sveriges plikttagstiftning måste bli könsneutral och att det nya personalförsörjningssystemet leder till fler kvinnor i försvaras för att allas kompetens ska tas tillvara
- Förstärk hemvärnets möjligheter att ge stöd till samhället vid civila kriser och katastrofer
- Skapa ett särskilt anslag för hemvärnet i försvarsbudgeten
- För att undvika jävsituationer bör en karenstid på ett år införas för nyckelpersoner som går från försvaret till försvarsindustrin

ÖVRIGT

EU:s sammanhållningspolitik har en viktig roll att spela även framöver. När det gäller regional utveckling är det vår uppfattning att den ska präglas av ett tydligt underifrånperspektiv. Vi vill utveckla starka regioner i Sverige. EU:s sammanhållningspolitik ska fortsatt vara del av och finansieras inom gemenskapspolitiken. (Motion 809)

FN:s förklaring om de mänskliga rättigheterna är ett av de viktigaste dokument som skrivits under efterkrigstiden. I Sverige ska det vara en självklarhet att varje människa åtnjuter dessa rättigheter. (Motion 810, motionen besvaras även inom område 4, 5 och 9)

Kommunerna har möjlighet att reglera användning av fyrverkerier genom lokala ordningsföreskrifter. Detta är en ordning som enligt vår federalistiska grundsyn är bra. Det finns därför inte anledning för ytterligare statlig reglering. (Motion 811, 812)

Centerpartiet vill:

- Att EU:s sammanhållningspolitik fortsatt är en del av och finansieras inom gemenskapspolitiken

Partistämman beslutade:

- att anta ovanstående punkter
- att lägga partistyrelsens ovanstående text till handlingarna
- att motionerna 801-812 anses besvarade